

UCHWAŁA NR 6473/2023
ZARZĄDU WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO
z dnia 21 kwietnia 2023 r.

w sprawie: **zatwierdzenia zmian w systemie monitorowania Regionalnej Strategii Innowacji dla Wielkopolski 2030.**

Na podstawie art. 41 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (tj. Dz. U. z 2022 r., poz. 2094 ze zm.) Zarząd Województwa Wielkopolskiego **uchwala**, co następuje:

§ 1

Zatwierdza się zmiany **systemu monitorowania Regionalnej Strategii Innowacji dla Wielkopolski 2030** zgodnie z załącznikiem do uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Dyrektorowi Departamentu Gospodarki.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Marszałek Województwa

Marek Woźniak

**UZASADNIENIE DO UCHWAŁY NR 6473/2023
ZARZĄDU WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO
z dnia 21 kwietnia 2023 r.**

w sprawie: zatwierdzenia zmian systemu monitorowania Regionalnej Strategii Innowacji dla Wielkopolski 2030.

Kluczowym założeniem RIS 2030 jest monitorowanie i weryfikowanie jej zapisów w odniesieniu do wyłonionych inteligentnych specjalizacji, a także do celów strategicznych i operacyjnych. Jest to istotne, ponieważ uwarunkowania społeczne i gospodarcze podlegają nieustannym zmianom i należy je uwzględnić w ramach planowanych i realizowanych działań. W trakcie prac analitycznych nad pierwszym raportem z wdrażania nowej regionalnej strategii innowacji (RIS 2030), konieczna stała się weryfikacja struktury przyjętego systemu monitorowania oraz listy wskaźników. Weryfikacja ta powinna uwzględnić zmiany wywołane czynnikami zewnętrznymi, tj. m.in. społeczno-gospodarczymi skutkami trwającej w latach 2020-22 pandemii COVID-19, jak i rozpoczętej w lutym 2022 r. pełnoskalowej wojny w Ukrainie. Istotna jest również aktualizacja systemu monitorowania w kontekście nowej perspektywy finansowej 2021-2027 i zatwierdzenia przez KE regionalnego programu operacyjnego Fundusze Europejskie dla Wielkopolski (FEW). Projekt modyfikacji systemu monitorowania powstał przy uwzględnieniu rekomendacji niezależnego zespołu ekspertów, który przedstawił koncepcję raportu wraz z katalogiem zmodyfikowanych wskaźników. Wskazano na konieczność ograniczenia listy wskaźników monitorowania. Zaproponowana koncepcja, w tym katalog wskaźników, zostały poddane analizie przez zespół Wielkopolskiego Obserwatorium Innowacji w ramach Departamentu Gospodarki w celu wykorzystania przy przygotowaniu Raportu za lata 2021-2022, jak również raportów za lata następne.

W związku z powyższym podjęcie uchwały o wprowadzeniu koniecznych zmian w systemie monitorowania jest uzasadnione.

Jacek Bogustawski

Członek Zarządu

ZARZĄD
WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

*Załącznik do Uchwały Nr 6473/2023
Zarządu Województwa Wielkopolskiego
z dnia 21 kwietnia 2023 roku*

SYSTEM MONITOROWANIA REGIONALNEJ STRATEGII INNOWACJI DLA WIELKOPOLSKI 2030

DOKUMENT WYKONAWCZY RIS 2030

Poznań, kwiecień 2023 r.

1. Wprowadzenie

Zarząd Województwa Wielkopolskiego, uchwałą nr 3099/2020 z 29 grudnia 2020 roku przyjął Regionalną Strategię Innowacji dla Wielkopolski 2030 (dalej: RIS 2030), będącą aktualizacją Regionalnej Strategii Innowacji dla Wielkopolski na lata 2015-2020. Był to warunek konieczny dla spełnienia warunku wstępnego dla celu polityki 1 „Bardziej inteligentna Europa” w programie Fundusze Europejskie dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2021-2027. Kluczowym elementem RIS 2030 jest identyfikacja wiodących obszarów rozwoju regionu, nazywanych inteligentnymi specjalizacjami.

Inteligentne specjalizacje Wielkopolski zostały zidentyfikowane w ramach Regionalnej Strategii Innowacji 2015-2020 na podstawie dwóch procesów: wieloaspektowych badań potencjału województwa w zakresie specjalizacji gospodarczej i naukowej oraz procesu przedsiębiorczego odkrywania. Aktualizacja Strategii potwierdziła zgodność zidentyfikowanych obszarów IS, wprowadzając kilka modyfikacji na podstawie dokonanej analizy sytuacji społeczno-ekonomicznej, przede wszystkim uwzględniając kwestie nisko- i zeroemisyjnych technologii oraz przemysłu lotniczego i kosmicznego. Inteligentne specjalizacje Wielkopolski prezentują się następująco¹:

- Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów (IS.1)
- Wnętrza przyszłości (IS.2)
- Przemysł jutra (IS.3)
- Wyspecjalizowane procesy logistyczne (IS.4)
- Rozwój oparty na ICT (IS.5)
- Nowoczesne technologie medyczne (IS.6)

System monitorowania RIS 2030 został opisany w macierzystym dokumencie. Wskazano w nim, że proces monitorowania opierać się będzie na przygotowywanych cyklicznie raportach z realizacji RIS 2030, uwzględniających rozwój inteligentnych specjalizacji na różnych płaszczyznach. Określona została lista wskaźników służąca ocenie wdrażania RIS 2030 i rozwoju IS. W związku z rozbieżnością między rokiem przyjęcia RIS 2030 (2020), a początkiem nowej perspektywy finansowania unijnego 2021-2027, w RIS 2030 założono, że **nastąpi weryfikacja struktury systemu monitorowania oraz listy wskaźników**, m.in. ze względu na dostępność danych pozyskiwanych w związku z wdrażaniem programów operacyjnych, jak i innych źródeł danych.

Prace analityczne nad przygotowaniem Raportu z monitorowania RIS 2030 za rok 2021 i 2022 wykazały, zgodnie z powyższym założeniem, że przyjęty dotychczas system wymaga pewnych modyfikacji. W związku z tym, Samorząd Województwa zlecił analizę systemu monitorowania i wydanie rekomendacji w zakresie jego ewentualnych zmian². Do zadań niezależnego zespołu eksperckiego należała analiza zapisów RIS 2030 w zakresie monitorowania IS, a następnie wskazanie, czy na podstawie katalogu przyjętych w RIS 2030 wskaźników możliwa jest wystarczająca ocena stanu i rozwoju IS. Finalnym efektem prac było sformułowanie rekomendacji w zakresie monitorowania IS na poziomie regionalnym i podregionalnym oraz przygotowanie koncepcji Raportu wstępnego.

W swoich pracach, zespół ekspertów korzystał z informacji zawartych w kursie MOOC (Monitorowanie Strategii inteligentnej Specjalizacji), stworzonym przez Wspólne Centrum Badawcze Komisji

¹ Szczegółowe informacje na temat zakresu każdej ze specjalizacji znajdują się w dokumencie źródłowym: Regionalnej Strategii Innowacji dla Wielkopolski 2030.

² Koncepcja monitorowania wdrażania Regionalnej Strategii Innowacji dla Wielkopolski 2030, GEOPROFIT Wojciech Dziemianowicz, grudzień 2022

Europejskiej, w którym skonsolidowano wiedzę dotyczącą kluczowych celów i cech systemu monitorowania inteligentnych specjalizacji we współpracy z kilkoma regionami europejskimi. Dokonał również analizy systemu monitorowania Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku (SRWW 2030), jako dokumentu nadrzędnego w stosunku do RIS 2030, wykazując punkty styczne obu systemów monitorowania, a także analizę dostępnych źródeł informacji służących monitorowaniu RIS 2030. W efekcie powyższych prac, Zespół wykazał, że monitorowanie RIS 2030 powinno być traktowane jako integralna część monitorowania Strategii Wielkopolska 2030. Oznacza to, że w ramach prac nad monitorowaniem RIS 2030 powinno się uwzględniać harmonogram prac w ramach monitorowania Strategii Wielkopolska 2030. Zasugerowano zmianę nazw wskaźników i utrzymanie dwóch grup: „wskaźniki kontekstowe” i „wskaźniki specjalizacji”. Wskazano na konieczność ograniczenia listy wskaźników monitorowania do niezbędnego minimum, pozwalającego monitorować wszystkie cele strategiczne i zmiany w obrębie poszczególnych IS. Wskaźniki, które nie zostały rekomendowane przez Zespół ekspercki do wykorzystania w systemie monitorowania RIS 2030 spełniają co najmniej jedno kryterium eliminacji: nieaktualność źródła danych, brak ciągłości danych, brak dostępności danych, powielanie informacji pochodzącej z innego wskaźnika; problem z interpretacją danych ze względu na niedoprecyzowanie zakresu specjalizacji w ramach bazy danych, niedostateczny związek z innowacjami i IS.

Zaproponowana koncepcja, w tym katalog zmodyfikowanych wskaźników, zostały poddane analizie przez zespół Wielkopolskiego Obserwatorium Innowacji w Departamencie Gospodarki i poszczególne jej elementy zostały wykorzystane do przygotowania niniejszego dokumentu.

2. Cele systemu monitorowania RIS 2030

Przedmiotem monitorowania jest całokształt prac związanych z realizacją różnorodnych projektów realizowanych na terenie woj. wielkopolskiego w zakresie pobudzania przedsiębiorczości, innowacyjności oraz prac o charakterze badawczo-rozwojowym.

Monitorowanie i ewaluacja są instrumentem prowadzenia skutecznej polityki innowacyjnej w województwie wielkopolskim. Celem systemu monitorowania i ewaluacji jest dostarczenie informacji zwrotnej na temat stopnia realizacji działań zaplanowanych w Strategii, osiągnięcia jej celów oraz zmieniających się potrzeb interwencji. Na podstawie tych informacji, podejmowane będą decyzje dotyczące korekt w prowadzonej polityce - zarówno dotyczącej działań, jak i celów. W koncepcji przyjęto założenie użyteczności i pragmatyzmu, tj. podporządkowania systemu ewaluacji i monitorowania potrzebom zarządzania wdrażaniem oraz praktycznego wykorzystania już funkcjonujących systemów zbierania danych i raportowania, przy minimalizacji dodatkowych kosztów.

Kluczowym założeniem RIS 2030, jak i poprzedniego dokumentu strategicznego, jest monitorowanie i weryfikowanie jej zapisów w odniesieniu do wyłonionych inteligentnych specjalizacji, a także do celów strategicznych i operacyjnych. Jest to istotne, ponieważ uwarunkowania społeczne i gospodarcze podlegają nieustannym zmianom; pojawiające się nowe czynniki zewnętrzne należy uwzględnić w ramach planowanych i realizowanych działań. W efekcie zaobserwowanych zmian może dokonać się: zmiana priorytetów specjalizacji, zmiana ich znaczenia, a także modyfikacja oraz wyłonienie nowych specjalizacji.

Raportowanie posłużyć ma zatem realizacji celów monitorowania RIS 2030, jakimi są:

- obserwacja i ocena postępów realizacji Regionalnej Strategii Innowacji dla Wielkopolski 2030 w odniesieniu do celów strategicznych i operacyjnych;
- pozyskanie informacji na rzecz animacji współpracy interesariuszy RIS 2030, w tym formułowanie wniosków dotyczących regionalnej polityki rozwoju inteligentnych specjalizacji w województwie wielkopolskim;
- wsparcie merytoryczne decyzji podejmowanych przez Zarząd Województwa w zakresie zarządzania operacyjnego i strategicznego polityką regionalną;
- promowanie w regionie wiedzy na temat procesów gospodarczych opartych o innowacyjność i podnoszenie jakości działań w regionalnym systemie innowacji.

3. Zakres monitorowania Strategii

Na podstawie przeprowadzonych prac i wydanych w tym zakresie rekomendacji, system monitorowania RIS 2030 realizowany będzie na trzech poziomach:

- Poziom pierwszy: monitorowanie poziomu konkurencyjności Wielkopolski na tle Europy i Polski
Odbywa się to poprzez wybrane wskaźniki kontekstowe, które obrazują pozycję regionu w odniesieniu do wybranych obszarów życia społeczno-gospodarczego. Uzupełnieniem będzie benchmarking pozycji Wielkopolski na tle trzech wybranych województw oraz ewentualne informacje pochodzące ze źródeł zastanych (raporty, analizy, sprawozdania).
- Poziom drugi: monitorowanie realizacji celów strategicznych i operacyjnych RIS 2030
Odbywa się to poprzez analizę działań podejmowanych w regionie przez aktorów systemu innowacji, przede wszystkim przez koordynatora wdrażania RIS 2030, tj. Zarząd Województwa Wielkopolskiego w obszarze poszczególnych celów RIS 2030.
- Poziom trzeci: monitorowanie rozwoju inteligentnych specjalizacji Wielkopolski
Następuje to poprzez badanie sytuacji w ramach poszczególnych inteligentnych specjalizacji przy wykorzystaniu wskaźników dedykowanych.

W efekcie powyższych analiz, sformułowane zostają rekomendacje i wnioski do dyskusji przez przedstawicieli uczestników procesu przedsiębiorczego odkrywania. Rekomendacje są szczególnie istotne z punktu widzenia dynamicznego charakteru RIS 2030. Zgodnie z aktualnymi wytycznymi Komisji Europejskiej w zakresie projektowania regionalnych strategii innowacji, charakter dokumentu powinien umożliwiać dokonywanie aktualizacji w okresie obowiązywania. W tym zakresie szczególnego znaczenia nabierają efektywne procesy monitorowania RIS 2030, które mogą stanowić podstawę dla wnioskowania o dokonanie stosownych zmian.

4. Założenia metodologiczne

W ramach systemu monitorowania założono łączną analizę ilościową danych statystycznych oraz innych źródeł informacji, w tym szczególnie jakościowych. Raporty z monitorowania RIS 2030 będą przygotowywane w oparciu o następujące metody pozyskiwania i analizy danych:

DESK RESEARCH

Metoda polegająca na kompilacji, analizowaniu oraz przetwarzaniu danych i informacji pochodzących z istniejących źródeł, dokumentów, materiałów, itd., stanowiących podstawę do realizacji zadania,

zbudowania kontekstu i dokonania oceny stopnia rozwoju IS Wielkopolski. Analizie poddane zostały europejskie, krajowe i regionalne dokumenty, analizy, ekspertyzy i inne dostępne źródła informacji istotne z punktu widzenia realizacji badania, w tym w szczególności RIS 2030.

BADANIA STATYSTYCZNE

Zebranie i analiza szczegółowych danych statystycznych, której efektem jest dokonanie oceny rozwoju innowacyjności oraz poszczególnych inteligentnych specjalizacji. Do analiz wykorzystano dane statystyczne na poziomie europejskim – pochodzące z publikowanych cyklicznie raportów European Innovation Scoreboard oraz Regional Innovation Scoreboard, bazujące na danych Eurostat. Wykorzystano również dostępne i zamawiane krajowe statystyki publiczne udostępniane przez Główny Urząd Statystyczny (Bank Danych Lokalnych, REGON, dane Izby Administracji Skarbowej).

BENCHMARKING

Porównanie innowacyjności województwa wielkopolskiego z wybranymi regionami kraju, z wykorzystaniem wskaźników kontekstowych. Do porównań na poziomie regionów polskich wybrano województwa: lubelskie, lubuskie i zachodniopomorskie, opierając się na analizie porównawczej obszarów inteligentnych specjalizacji.

Funkcjonowanie systemu monitorowania jest procesem stałym, systematycznie dostarczającym porównywalnych danych ilościowych i jakościowych. Dane zbierane będą wg jednolitej metodologii w regularnych odstępach czasu, umożliwiając analizę dynamiki badanych zjawisk. System monitorowania powinien wykorzystywać przede wszystkim mechanizmy monitorowania towarzyszące zidentyfikowanym źródłom finansowania działań, przede wszystkim regionalnym i krajowym programom operacyjnym perspektywy 2021-2027. W związku z różnym tempem uruchamiania poszczególnych instrumentów polityki spójności na poziomie europejskim, krajowym i regionalnym, ewentualny dostęp do danych oraz uzgodnienia w zakresie możliwości wprowadzenia specyficznych wskaźników dla monitorowania RIS 2030, będą na bieżąco przedmiotem dyskusji między zaangażowanymi Stronami.

5. Wskaźniki monitorowania RIS 2030

5.1. Wskaźniki kontekstowe oparte na bazie rankingu Regional Innovation Scoreboard

Wskaźniki oparte na rankingu Regional Innovation Scoreboard są użyteczne dla pomiaru poziomu innowacyjności regionu. Posiadają ujednoczone podejście metodologiczne dla regionów z Europy. Umożliwia to prowadzenie analiz porównawczych z innymi regionami kraju i Europy. Ponadto zastosowanie wskaźnika syntetycznego agreguje wskaźniki bazowe pozwalając na przekrojowe spojrzenie na zagadnienia związane z innowacyjnością.

Tabela 1. przedstawia listę wskaźników odnoszących się do tej kategorii. W kolumnie pierwszej wskazano katalog wskaźników dostępnych w ramach Regional Innovation Scoreboard, także nowych wskaźników, zgodnie ze zmienioną w 2021 roku metodologią, uwzględniającą cztery nowe wskaźniki:

- umiejętności cyfrowe (Individuals with above basic overall digital skills),
- wydatki na innowacje na jednego pracownika (Innovation expenditures per person employed),
- specjaliści w branży IT (Employed ICT specialists as a percentage of a total employment),
- zatrudnienie w innowacyjnych MŚP (Employment in innovative enterprises).

Wyżej wskazane nowe wskaźniki nie zostały przewidziane do monitorowania w ramach Regionalnej Strategii Innowacji dla Wielkopolski 2030. Jednakże, biorąc pod uwagę możliwość uzyskania pełniejszego obrazu i dokonywania porównań w kolejnych latach, zostaną one uwzględnione w ramach systemu monitorowania RIS 2030.

Kolumna druga tabeli wskazuje jakie wskaźniki rekomendowano do monitorowania w zapisach RIS 2030. Trzecia kolumna prezentuje ostateczną listę wskaźników dedykowanych tej kategorii, które będą stanowić podstawę monitorowania poziomu innowacyjności Wielkopolski na tle europejskim.

Tabela 1. Wskaźniki kontekstowe na podstawie Regional Innovation Scoreboard

Nazwa wskaźnika w Regional Innovation Scoreboard 2021	Nazwa wskaźnika w Regionalnej Strategii Innowacji dla Wielkopolski 2030	Nazwa wskaźnika w Systemie Monitorowania RIS 2030
0 Summary Innovation Index	A.1. Wskaźnik syntetyczny	W.0. Wskaźnik syntetyczny
1.1.2 Population with tertiary education	A.2. Odsetek ludności w wieku 30-34 lat posiadających wykształcenie wyższe	W.1. Populacja z wyższym wykształceniem
1.1.3 Population involved in lifelong learning	A.3. Odsetek ludności w wieku 25-64 lata uczestniczącej w uczeniu się przez całe życie	W.2. Kształcenie ustawiczne
1.2.1 International scientific co-publications	A.4. Publikacje naukowe we współpracy międzynarodowej na milion mieszkańców	W.3. Międzynarodowe publikacje naukowe we współpracy
1.2.2 Scientific publications among the top 10% most cited	A.5. Publikacje naukowe wśród 10% najczęściej cytowanych publikacji na całym świecie jako odsetek wszystkich publikacji naukowych regionu	W.4. Najczęściej cytowane publikacje
1.3.2 Individuals with above basic overall digital skills	<i>Brak odpowiednika</i>	W.5. Umiejętności cyfrowe
2.1.1 R&D expenditure in the public sector	A.6. Wydatki na badania i rozwój w sektorze publicznym wyrażone jako odsetek PKB	W.6. Nakłady na badania i rozwój w sektorze publicznym
2.2.1 R&D expenditure in the business sector	A.7. Wydatki na badania i rozwój w sektorze przedsiębiorstw wyrażone jako odsetek PKB	W.7. Nakłady na badania i rozwój w sektorze biznesowym
2.2.2 Non-R&D innovation expenditures	A.8. Wydatki na innowacje niebędące wydatkami na badania i rozwój w MŚP jako odsetek obrotów	W.8. Wydatki na innowacje niezwiązane z badaniami i rozwojem
2.2.3 Innovation expenditures per person employed	<i>Brak odpowiednika</i>	W.9. Wydatki na innowacje na jednego pracownika
2.3.2 Employed ICT specialists	<i>Brak odpowiednika</i>	W.10. Specjaliści w branży IT
3.1.1 SMEs introducing product innovations	A.9. MŚP wprowadzające innowacje produktowe lub procesowe jako odsetek MŚP	W.11. Innowatorzy procesu produkcji
3.1.2 SMEs introducing business process innovations	A.10. MŚP wprowadzające innowacje marketingowe lub organizacyjne jako odsetek MŚP	W.12. Innowatorzy procesu biznesowego
<i>Wskaźnik badany na poziomie krajowym</i>	A.11. MŚP wprowadzające innowacje jako odsetek MŚP	<i>Rezygnacja ze wskaźnika</i>
3.2.1 Innovative SMEs collaborating with others	A.12. Innowacyjne MŚP współpracujące z innymi podmiotami jako odsetek MŚP	W.13. Innowacyjne MŚP współpracujące z innymi
3.2.2 Public-private co-publications	A.13. Publikacje we współpracy publiczno-prywatnej na milion mieszkańców	W.14. Publikacje we współpracy publiczno-prywatnej
3.3.1 PCT patent applications	A.14. Wnioski patentowe w EPO na miliard regionalnego PKB	W.15. Międzynarodowe zgłoszenia patentowe (PCT)

3.3.2 Trademark applications	A.15. Aplikacje zastrzeżenia znaków towarowych na miliard regionalnego PKB	W.16. Zgłoszenia znaków towarowych
3.3.3 Design applications	A.16. Aplikacje zastrzeżenia wzorów użytkowych na miliard regionalnego PKB	W.17. Wnioski o udzielenie prawa na wzór przemysłowy
4.1.1 Employment in knowledge-intensive activities	A.17. Zatrudnienie w produkcji o średnio-wysokim/wysokim poziomie zaawansowania technologicznego oraz usług opartych na wiedzy jako odsetek całkowitej siły roboczej	W.18. Zatrudnienie w usługach opartych na wiedzy
4.1.2 Employment in innovative enterprises	<i>Brak odpowiednika</i>	W.19. Zatrudnienie w innowacyjnych MSP
<i>Wskaźnik badany na poziomie krajowym</i>	A.18. Eksport produkcji średnio-wysokiej/zaawansowanej technologicznie jako procent całkowitego eksportu	<i>Rezygnacja ze wskaźnika</i>
4.2.3 Sales of new-to-market and new-to-firm innovations	A.19. Sprzedaż innowacji rynkowych i innowacji na poziomie firm jako procent obrotów	W.20. Sprzedaż innowacyjnych rozwiązań
4.3.2 Air emissions by fine particulates	<i>Brak odpowiednika</i>	W.21. Emisje do powietrza przez drobne cząstki trwałe

Źródło: opracowanie własne

5.2. Wskaźniki kontekstowe oparte na krajowych danych statystycznych

Monitorowanie realizacji celów RIS 2030 odbywa się także za pośrednictwem katalogu wskaźników kontekstowych, prezentujących zmiany sytuacji społecznej i gospodarczej województwa w szerszym kontekście. Przedstawiony w tabeli 2 w niniejszym rozdziale katalog wskaźników kontekstowych, przyjętych w Systemie Monitorowania RIS 2030, wykazuje rozbieżności w stosunku do listy wskaźników określonych w RIS 2030. Wskaźniki, które nie znalazły się w Raporcie spełniają co najmniej jedno kryterium eliminacji: nieaktualne źródło, brak danych, brak ciągłości danych, powielenie informacji pochodzącej z innego wskaźnika, niedostateczny związek z innowacjami, niedostateczny związek z IS. Na podstawie opinii eksperckiej, dobrano listę wskaźników, zaprezentowanych w kolumnie drugiej.

Tabela 2. Wskaźniki kontekstowe

Wskaźnik w Regionalnej Strategii Innowacji dla Wielkopolski 2030: Wskaźniki kontekstowe w trzech obszarach (gospodarka, społeczeństwo, przestrzeń)	Odpowiednik wskaźnika w Raporcie 2021-2022
PKB na mieszkańca jako % średniej krajowej (w cenach bieżących) (%)	PKB na mieszkańca jako % średniej krajowej (w cenach bieżących) (%)
Wartość dodana brutto (w cenach bieżących) na 1 pracującego (zł)	Wartość dodana brutto (w cenach bieżących) na 1 pracującego (zł)
Nakłady na działalność B+R (GERD) jako % PKB wg cen bieżących (%)	Nakłady wewnętrzne na działalność B+R jako % PKB wg cen bieżących (%)
Liczba podmiotów zarejestrowanych w rejestrze REGON (szt.)	<i>Rezygnacja ze wskaźnika</i>
Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów w rejestrze REGON (szt.)	Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów na 100 tys. mieszkańców
<i>Brak odpowiednika</i>	Liczba nowo zarejestrowanych spółek z udziałem kapitału zagranicznego na 100 tys. mieszkańców (szt.)
Produkcja sprzedana przemysłu wg PKD (zł)	Produkcja sprzedana przemysłu jako % wartości krajowej (%)
Wartość eksportu (zł)	Wartość eksportu (mln zł)
Nakłady wewnętrzne na działalność B+R (tys. zł)	<i>Rezygnacja ze wskaźnika</i>

Aparatura naukowo-badawcza – wartość brutto (tys. zł.)	Rezygnacja ze wskaźnika
Liczba podmiotów posiadających aparaturę naukowo-badawczą (szt.)	Rezygnacja ze wskaźnika
Stożenie zużycia aparatury naukowo-badawczej (%)	Rezygnacja ze wskaźnika
Personel B+R (os.)	Personel B+R (dynamika, rok poprzedni=100) (%)
Nakłady na działalność innowacyjną (tys. zł)	Rezygnacja ze wskaźnika
Nakłady na działalność innowacyjną w przedsiębiorstwach w relacji do nakładów brutto na środki trwałe (%)	Nakłady na działalność innowacyjną w przedsiębiorstwach w relacji do nakładów brutto na środki trwałe (%)
Przedsiębiorstwa, które dokonały zgłoszeń patentowych jako % przedsiębiorstw ogółem (zł)	Patenty udzielone na 100 tys. mieszkańców (szt.)
Zestawienie prowadzonych studiów na kierunkach (szt.)	Rezygnacja ze wskaźnika
Nauczyciele akademicy (os.)	Rezygnacja ze wskaźnika
Studenci i absolwenci wg kierunków studiów (os.)	Absolwenci studiów wyższych na 1000 osób w wieku 20-24 lata (os.)
Odsetek studentów cudzoziemców (%)	Rezygnacja ze wskaźnika
Pracujący (os.)	Rezygnacja ze wskaźnika
Współczynnik aktywności zawodowej (%)	Rezygnacja ze wskaźnika
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto wg PKD 2007 (zł):	Rezygnacja ze wskaźnika
<ul style="list-style-type: none"> • W gospodarce narodowej • W sektorze przedsiębiorstw 	
Wykorzystanie powierzchni kraju w % ogółem (%):	Rezygnacja ze wskaźnika
<ul style="list-style-type: none"> • Tereny przemysłowe • Tereny rekreacji i wypoczynku 	
Produkcja energii wg źródeł:	Udział energii odnawialnej w produkcji energii elektrycznej ogółem (%)
<ul style="list-style-type: none"> • Ogółem • Elektrownie wodne i na paliwa odnawialne • Z odnawialnych nośników energii • Udział energii odnawialnej w produkcji energii elektrycznej ogółem 	
Ochrona powietrza zdolność zainstalowanych urządzeń i instalacji do redukcji zanieczyszczeń pyłowych (t/r)	Rezygnacja ze wskaźnika
Zanieczyszczenia zatrzymane lub zneutralizowane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń w % zanieczyszczeń wytworzonych (%)	Rezygnacja ze wskaźnika
Zużycie wody na potrzeby przemysłu (dam3)	Rezygnacja ze wskaźnika
Brak odpowiednika	Przedsiębiorstwa współpracujące w zakresie działalności innowacyjnej w % ogółu przedsiębiorstw (%)

Źródło: opracowanie własne

Wszystkie wskaźniki odnoszą się do sytuacji na poziomie regionu, natomiast wybrane wskaźniki, zgodnie z rekomendacją Zespołu eksperckiego, przedstawiane będą na poziomie podregionów:

- 1) PKB na mieszkańca jako % średniej krajowej (w cenach bieżących);
- 2) Wartość dodana brutto (w cenach bieżących) na 1 pracującego;
- 3) Liczba nowo zarejestrowanych spółek z udziałem kapitału zagranicznego na 100 tys. mieszkańców;
- 4) Wartość eksportu;
- 5) Absolwenci studiów wyższych na 1000 osób w wieku 20-24 lata;
- 6) Patenty udzielone na 100 tys. mieszkańców.

5.3. Benchmarking

Uzupełnieniem analizy pozycji Wielkopolski pod kątem innowacyjności jest benchmarking z wybranymi województwami. Wyboru dokonano na podstawie analizy korelacji inteligentnych specjalizacji regionów. Największa liczba punktów wspólnych wystąpiła w przypadku trzech województw: lubelskiego, lubuskiego i zachodniopomorskiego, w związku z czym wybrane one zostały jako punkt odniesienia dla określenia pozycji Wielkopolski. Pod tabelą zamieszczono informacje na temat obszarów korelujących z wielkopolskimi IS w wybranych regionach.

Tabela 3. Korelacja Inteligentnych Specjalizacji

IS Wielkopolska:	IS.1	IS.2	IS.3	IS.4	IS.5	IS.6
Lubelskie	X		X	X	X	X
Lubuskie	X	X	X	X	X	X
Zachodniopomorskie	X	X	X	X	X	X

Źródło: opracowanie własne

WOJEWÓDZTWO LUBUSKIE³: elektromobilność i zielona motoryzacja, zrównoważone projektowanie wyrobów i przestrzeni, odnawialne źródła energii, technologie medyczne głównie w zakresie rehabilitacji i w obszarze telemedycyny, usługi zdrowotne skupione na profilaktyce, produkty regionalne i bioprodukty spożywcze i dietetyczne, przemysł komputerowy, elektroniczny i elektryczny, sektor kosmiczny, technologie informacyjno-komunikacyjne, wytwarzanie maszyn, urządzeń i części metalowych oraz konstrukcji i wyrobów spawanych, nowoczesna gospodarka oparta na wodrze, innowacje cyfrowe, ekoinnowacje, nowe materiały i technologie przyszłości w przemyśle.

WOJEWÓDZTWO LUBELSKIE⁴: żywność wysokiej jakości, (bio)polimery i (bio)tworzywa, rozwój infrastruktury sprzyjającej elektromobilności, metody i technologie magazynowania energii, innowacyjne systemy wytwarzania, zarządzania, przesyłu, dystrybucji energii, profilaktyka chorób cywilizacyjnych i przeciwdziałanie zagrożeniom epidemiologicznym, w tym nowe innowacyjne metody leczenia i profilaktyki, medycyna spersonalizowana, projektowanie, zarządzanie, optymalizacja i sterowanie procesami produkcyjnymi, technologie i inteligentne systemy telekomunikacyjne i teleinformatyczne w tym internet rzeczy, nowoczesne technologie i materiały dla sektora lotniczego, automatyka przemysłowa i usługowa, inteligentne magazyny z wysoce zautomatyzowanymi procesami logistycznymi.

WOJEWÓDZTWO ZACHODNIOPOMORSKIE⁵: aplikacje mobilne i webowe, wytwarzanie oprogramowania, telekomunikacja, cyfryzacja organizacji, IT w sektorze medycznym, działalność diagnostyczna,

³ Program Rozwoju Innowacji Województwa Lubuskiego do roku 2030, https://files.lubuskie.pl/sites/1/cms/szablony/335/pliki/program_rozwoju_innowacji_wojewodztwa_lubuskiego_do_roku_2030_15022022.pdf

⁴ Regionalna Strategia Innowacji Województwa Lubelskiego do roku 2030: <https://www.lubelskie.pl/file/2021/03/REGIONALNA-STRATEGIA-INNOWACJI-WOJEW%3C3%93DZTWA-LUBELSKIEGO-wersja-ostateczna-dost%C4%99pna-cyfrowo-marzec-2021.pdf>

⁵ Inteligentne Specjalizacje Województwa Zachodniopomorskiego, https://smart.wzp.pl/sites/default/files/pliki/inteligentne_specjalizacje_wojewodztwa_zachodniopomorskiego.pdf

wytwarzanie (produkcja) stali oraz wyrobów stalowych i metalowych, obróbka metali i elementów metalowych, produkcja leków, wyrobów farmaceutycznych oraz kosmetyków, produkcja ekologicznych preparatów biobójczych, przetwórstwo spożywcze i produkcja artykułów spożywczych, obróbka i uszlachetnianie materiałów drewnopochodnych, produkcja mebli oraz komponentów meblowych, usługi spedycyjne, logistyczne, celne, portowe, magazynowanie, magazynowanie i przechowywanie paliw, w tym paliw przyszłości.

Analiza opierać się będzie o wskaźniki kontekstowe, przedstawione w tabeli 4.

Tabela 4. Wskaźniki kontekstowe wybrane do benchmarkingu

PKB na mieszkańca jako % średniej krajowej (w cenach bieżących)
Wartość dodana brutto (w cenach bieżących) na 1 pracującego
Nakłady wewnętrzne na działalność B+R jako % PKB wg cen bieżących
Liczba nowo zarejestrowanych spółek z udziałem kapitału zagranicznego na 100 tys. mieszkańców
Produkcja sprzedana przemysłu jako % wartości krajowej
Personel B+R (dynamika, rok poprzedni=100)
Nakłady na działalność innowacyjną w przedsiębiorstwach w relacji do nakładów brutto na środki trwałe
Absolwenci studiów wyższych na 1000 osób w wieku 20-24 lata
Udział energii odnawialnej w produkcji energii elektrycznej ogółem
Przedsiębiorstwa współpracujące w zakresie działalności innowacyjnej w % ogółu przedsiębiorstw
Patenty udzielone na 100 tys. mieszkańców

Źródło: opracowanie własne

5.4. Wskaźniki nakładów i produktów

Wskaźniki nakładów i produktów, wybrane do monitorowania RIS 2030, służą ocenie efektywności realizowanych działań poprzez wskazanie wielkości nakładów poniesionych przez realizatorów Strategii oraz efektów (produktów) zrealizowanych działań. W ramach Systemu monitorowania RIS 2030, wybrano następujące wskaźniki:

Tabela 4. Wskaźniki nakładów i produktów

Wskaźnik w Regionalnej Strategii Innowacji dla Wielkopolski 2030:	Wskaźnik w Systemie monitorowania RIS 2030
Wartość podpisanych umów na projekty wpisujące się w IS (WRPO) (zł)	Wartość podpisanych umów na projekty wpisujące się w IS (w rozbiu na poszczególne IS)
Liczba przedsiębiorstw/jednostek naukowych otrzymująca wsparcie na projekty wpisujące się w IS (szt.)	Liczba przedsiębiorstw / jednostek naukowych otrzymująca wsparcie na projekty wpisujące się w IS (w rozbiu na poszczególne IS)
Poziom wykorzystania środków własnych na działania związane z finansowaniem IS (%)	<i>Rezygnacja ze wskaźnika</i>
Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne na projekty wpisujące się w IS	Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne na projekty wpisujące się w IS
<i>Brak odpowiednika</i>	Liczba wdrożeń prac badawczych w zakresie IS
<i>Brak odpowiednika</i>	Liczba nowych miejsc pracy w firmach tworzących IS

Źródło: opracowanie własne

5.5. Monitorowanie Inteligentnych Specjalizacji

Obok monitorowania sytuacji gospodarczej Wielkopolski, system monitorowania RIS przewiduje także analizę zmian zachodzących w ramach poszczególnych inteligentnych specjalizacji. Monitorowanie służyć ma określeniu czy działania podejmowane w ramach RIS 2030 oddziałują na sytuację w ramach poszczególnych IS.

Do oceny zmian zachodzących w ramach IS wybrano trzy grupy wskaźników:

- Iloraz lokalizacji podmiotów w ramach każdej z IS
- Iloraz lokalizacji zatrudnienia w podmiotach w ramach każdej IS
- Wartość eksportu w ramach każdej IS

Wskaźniki te pozwolą na ocenę zmian potencjału podmiotów tworzących IS. Umożliwią również dokonywanie porównań pomiędzy poszczególnymi specjalizacjami, co nie byłoby możliwe w przypadku zastosowania metodyki przyjętej w RIS 2030. Tabela 5 prezentuje zmiany w zakresie metodyki monitorowania IS.

Tabela 5. Wskaźniki specjalizacji

Wskaźnik w Regionalnej Strategii Innowacji dla Wielkopolski 2030	Wskaźniki w Raporcie 2021-2022
Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	
Liczba ekologicznych gospodarstw rolnych.	<ul style="list-style-type: none"> • Iloraz lokalizacji podmiotów zaliczanych do IS Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów • Iloraz lokalizacji zatrudnienia w podmiotach zaliczanych do IS Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów • Wartość eksportu dla IS Biosurowce i żywność
Ekologiczne gospodarstwa rolne z certyfikatem - udział powierzchni użytków rolnych w użytkach rolnych ogółem.	
Liczba zarejestrowanych produktów tradycyjnych wpisana na listę Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.	
Liczba zarejestrowanych grup producentów rolnych	
Liczba podmiotów zrzeszonych w zarejestrowanych grupach producentów rolnych	
Obszary aktywności w dziedzinie biotechnologii wskazane przez jednostki naukowe: <ul style="list-style-type: none"> • Odzyskiwanie naturalnych surowców i produkty leśne • Środowisko • Przetwarzanie przemysłowe 	
Przedsiębiorstwa według głównego obszaru działalności w dziedzinie biotechnologii: <ul style="list-style-type: none"> • Odzyskiwanie naturalnych surowców i produkty leśne • Środowisko • Przetwarzanie przemysłowe 	
Wnętrza przyszłości	
Liczba zarejestrowanych wzorów użytkowych: <ul style="list-style-type: none"> • Zgłoszenia w UPRP ogółem • Udzielone prawa ochronne w UPRP • Udzielone prawa ochronne w UPRP na 100 tys. ludności 	<ul style="list-style-type: none"> • Iloraz lokalizacji podmiotów zaliczanych do IS Wnętrza przyszłości • Iloraz lokalizacji zatrudnienia w podmiotach zaliczanych do IS Wnętrza przyszłości • Wartość eksportu dla IS Wnętrza przyszłości
Przemysł jutra	

Wykorzystanie technologii informacyjno-telekomunikacyjnych w przedsiębiorstwach:

- stosujące automatyczną wymianę danych z podmiotami zewnętrznymi
- stosujące automatyczną wymianę informacji wewnątrz przedsiębiorstwa
- otrzymujące zamówienia poprzez sieci komputerowe (stronę internetową, systemy typu EDI)
- składające zamówienia poprzez sieci komputerowe (stronę internetową, systemy typu EDI)

Przedsiębiorstwa innowacyjne przemysłowe wg rodzaju innowacji:

- nowe lub ulepszone procesy

Wyspecjalizowane procesy logistyczne

Liczba nowych zbiorników, silosów i obiektów magazynowych oddanych do użytkowania

Powierzchnia nowych zbiorników, silosów i obiektów magazynowych oddanych do użytkowania

Gęstość dróg ekspresowych i autostrad na 1000 km²

Linie kolejowe ogółem na 100km²

- Iloraz lokalizacji podmiotów zaliczanych do IS Przemysł jutra
- Iloraz lokalizacji zatrudnienia w podmiotach zaliczanych do IS Przemysł jutra
- Wartość eksportu dla IS Przemysł jutra

- Iloraz lokalizacji podmiotów zaliczanych do IS Wyspecjalizowane procesy logistyczne
- Iloraz lokalizacji zatrudnienia w podmiotach zaliczanych do IS Wyspecjalizowane procesy logistyczne
- Wartość eksportu dla IS Wyspecjalizowane procesy logistyczne

Rozwój oparty na ICT

Wykorzystanie technologii informacyjno-telekomunikacyjnych w przedsiębiorstwach:

- korzystające z wewnętrznej sieci komputerowej LAN
- posiadające dostęp do Internetu
- stosujące automatyczną wymianę danych z podmiotami zewnętrznymi
- stosujące automatyczną wymianę informacji wewnątrz przedsiębiorstwa
- posiadające Intranet
- dla których strona internetowa spełniała funkcje prezentacji katalogów, wyrobów lub cenników
- otrzymujące zamówienia poprzez sieci komputerowe (stronę internetową, systemy typu EDI)
- składające zamówienia poprzez sieci komputerowe (stronę internetową, systemy typu EDI)
- wykorzystujące Internet w kontaktach z administracją publiczną ogółem
- wykorzystujące Internet w kontaktach z administracją publiczną w celu odsyłania wypełnionych formularzy w formie elektronicznej
- wyposażające swoich pracowników w urządzenia przenośne (np. komputery przenośne, smartfony) pozwalające na mobilny dostęp do Internetu
- posiadające szerokopasmowy dostęp do Internetu (można pominąć wskaźniki osiągające wartości zbliżone do 100%)

- Iloraz lokalizacji podmiotów zaliczanych do IS Rozwój oparty na ICT
- Iloraz lokalizacji zatrudnienia w podmiotach zaliczanych do IS Rozwój oparty na ICT
- Wartość eksportu dla IS Rozwój oparty na ICT

Nowoczesne technologie medyczne

Liczba nowych budynków szpitali i zakładów opieki medycznej oddanych do użytkowania

Powierzchnia nowych budynków szpitali i zakładów opieki medycznej oddanych do użytkowania

- Iloraz lokalizacji podmiotów zaliczanych do IS Nowoczesne technologie medyczne
- Iloraz lokalizacji zatrudnienia w podmiotach zaliczanych do IS Nowoczesne technologie medyczne
- Wartość eksportu dla IS Nowoczesne technologie medyczne

Źródło: opracowanie własne

6. Realizacja celów strategicznych RIS 2030

Jednym z głównych celów Raportu jest monitorowanie realizacji celów strategicznych i operacyjnych RIS 2030, które odbywa się poprzez analizę działań podejmowanych w regionie przez aktorów systemu innowacji. Monitorowaniu podlegają przede wszystkim działania koordynatora wdrażania RIS 2030, tj. Zarządu Województwa Wielkopolskiego, w obszarze poszczególnych celów RIS 2030. Źródłem danych są informacje dostarczane przez poszczególne departamenty/biura/jednostki organizacyjne Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego. Jednostki te wskazują w obrębie jakiego celu strategicznego i operacyjnego, realizowały działania w danym roku, z uwzględnieniem wielkości i źródła finansowania.

Tabela 6. Przykładowa tabela monitorowania działań SWW na rzecz celu X RIS 2030

Nazwa działania	Departament koordynujący	Źródło finansowania	Wartość działania w danym roku (w PLN)
Zadanie 1	Wskazanie jednostki odpowiedzialnej za zadanie	Informacja na temat źródła środków służących finansowaniu zadania, wraz ze wskazaniem struktury finansowania	Koszty poniesione na działanie w danym roku

Uzupełnieniem prezentacji działań realizowanych przez Samorząd Województwa, jest wskazanie projektów o charakterze innowacyjnym, wdrażanych przez podmioty ekosystemu innowacji, tj. IOB, uczelnie wyższe, jednostki naukowo-badawcze, samorządy lokalne, ze szczególnym uwzględnieniem projektów wpisujących się w IS.

7. Podmioty system monitorowania

Jednostką odpowiedzialną za prowadzenie procesu koordynacji wdrażania oraz monitorowania RIS 2030 w imieniu Zarządu Województwa Wielkopolskiego jest Departament Gospodarki (DRG). W strukturach DRG zadanie to przypisane jest aktualnie do Oddziału Monitorowania w ramach Wydziału Wielkopolskie Obserwatorium Innowacji, który obok monitorowania RIS 2030, odpowiada także za prowadzenie procesu przedsiębiorczego odkrywania.

W realizacji zapisów Systemu monitorowania RIS 2030 uczestniczą wszystkie departamenty, biura i jednostki organizacyjne Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego, poprzez cykliczne przekazywanie danych na temat działań podejmowanych na rzecz realizacji celów RIS 2030 oraz wspierania rozwoju Inteligentnych Specjalizacji.

Zaangażowane zostaną także podmioty ekosystemu innowacji, tj. instytucje otoczenia biznesu, uczelnie wyższe, jednostki naukowe, przedsiębiorcy, samorządy lokalne, które stanowiąc będą źródło informacji na temat innowacyjnych działań podejmowanych w regionie.